

Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački

Uvod i homilija

u euharistijskome slavlju svetkovine Pedesetnice

u crkvi sv. Blaža u Zagrebu

31. svibnja 2020. u 10 sati

Draga braćo svećenici: prečasni gospodine dekane i župniče Zlatko, velečasni: Anđelko (Katanec) Ivane (Kovačić) i Martine (Krizmanić), sestre redovnice; draga braćo i sestre u zajedništvu Duha Svetoga, u zajedništvu sakramenta ljubavi koji povezuje nas ovdje u crkvi svetoga Blaža i vas koji ste dionici molitve i slavlja posredstvom televizijskoga prijenosa!

U (Trećoj) euharistijskoj molitvi molimo: „Djelotvornom snagom Duha Svetoga svemu daješ život, sve posvećuješ i neprestano okupljaš svoj narod.“

I danas nas je isti Duh Sveti pozvao i okupio; i danas ispunja naša srca da bismo – sjedinjeni u Božjoj ljubavi – po euharistiji živjeli predokus vječnoga zajedništva u nebu.

U ovoj duhovskoj neizrecivosti molimo da nas Gospodin nadahnjuje i prati u življenu Radosne vijesti; da nas usmjerava u izgradnji Crkve, u ljubavi prema Bogu i ljudima. U tome smo zajedno s Blaženom Djenicom Marijom koju danas u Zagrebu posebno častimo u liku Majke Božje od Kamenitih vrata, u očitovanju duhovskih plodova: blizine, zaštite i nade.

Molimo da Duh Sveti, koji je oproštenje grijeha, opere našu nečistoću; da zalije suha srca; da povije rane; da omekša krutosti i ublaži grubosti; da razvedri žalosti; zagrije hladnoću i ne dopusti nam ostati u zlu. Zato, u istome Duhu sabrani, molimo oproštenje grijeha koje isповijedamo, kajući se u nadi Božjega milosrđa.

Homilija

Liturgijska čitanja:

Dj 2, 1-11; Ps 104, 1ab.24ac.29bc-31.34;

1Kor 12, 3b-7.12-13; Iv 20, 19-23

1. Braćo i sestre, svakoga dana u zvukovima izgovorenih riječi, u tragovima napisanih slova, u raspravama i tumačenjima s raznih društvenih i kulturnih motrišta susrećemo govor o Crkvi, obilje tvrdnja, raščlamba, procjena, a Crkva, njezino otajstvo, izmiče riječima i slovima, dok motrišta ostaju nedostatna i obzori preuski; najčešće zbog toga što se zanemaruje tko nama, tko Crkvi daje život i tko nas oblikuje. Istina, lako je uprijeti prstom u grijehu nas vjernika. Uostalom, to

činimo i sami; i dobro je da tako činimo, ali uvijek u daru Duha Svetoga, da ne potonemo pod teretom svojih slabosti.

Maločas smo pjevali: „Bez božanstva tvojega čovjek je bez ičega.“ Isto vrijedi i za Crkvu: Bez Duha Svetoga Crkva ne može živjeti. No, baš zato ona ostaje neuništivom, jer je rođena snagom Duha koji u njoj ostaje. S njime je sve oživljeno, preobraženo, ispunjeno smislom! I najdublja ljudska misao tek dodirne površinu; i najljepši opisi samo su odbljesci stvarnosti za koju ne postoje sveobuhvatni izražaji.

I dok se pred nama u liturgijskim slavlјima često nađu poticaji, propitivanja, ogledala, koja nas podsjećaju koliko smo nestalni i grješni, današnja Božja riječ okupala nas je radošću. U njoj nema prigovaranja, moralnih pouka, tragova krivnje, a ipak ne nedostaje ništa od onoga što mijenja srce čovjeka, što vodi u obraćenje. Uranjamo u ozračje radosti, slobode i dara. To je dom Duha u koji ne ulazimo da bismo iz njega izišli tužni, jadni, potišteni i poniženi. U Crkvu dolazimo da bismo prihvatali dar Radosne vijesti, jer s njime se ne izlazi iz crkve tužan, pa ni onda kada postajemo svjesniji svojih grijeha i promašaja.

Koliko samo puta čujemo da ne treba ići u crkvu, jer su oni koji idu u crkvu puno gori od onih koji ne idu. Ali, kršćani ne idu u crkvu zbog toga jer su bolji od drugih; ne idemo na slavlјa radi toga da bismo dobili neka priznanja i bili viđeni. U crkvi smo zbog toga, jer nam je potreban Gospodin, jer bez njegova Duha ne možemo živjeti.

2. I danas slavimo očitovanje Božjega djelovanja u svijetu koje se ne dopušta ograničiti našim rijećima, doživljajima. Najbolje ga izražava molitva, slavlje i umjetnički izražaji.

S pravom je primijećeno da Božja riječ danas na četiri načina pripovijeda dolazak Duha Svetoga. U Evanđelju Duh dolazi kao prisutnost koja tješi, nježna i mirna poput daha, poput otkucaja srca.

U Djelima apostolskim prikazan je kao snaga, kao silina vjetra koja rastvara i raskriljuje vrata ne samo prostora, nego i jezika.

Prema rijećima svetoga Pavla Duh dolazi kao raznolikost darova; za svakoga kršćanina i kršćanku postoji posebna darovana ljepota.

I Psalam govori o Duhu koji ispunja zemlju: puna je zemlja stvorenja tvojih. Ništa i nitko nije isključen. Puna je, ne samo dodirnuta Božjim lahorom, nego ispunjena: On „svemu daje život i sve posvećuje“.

Može se činiti da je bez Boga moguće lakše protumačiti stvoreni svijet, sve dok se ne dođe do ključnih pitanja. Tada se ništa ne razumije: ni mikro ni makrokozmos; ni smiješak djeteta ni galaktičkih prostranstava.

3. Čuli smo kako su apostoli bili zatvoreni u strahu i kako se dogodio obrat. Čuli smo o toj večeri na dan Uskrsa: kako je Isus, napušten od učenika, došao k onima koji su ga napustili. Nikoga ne proziva niti optužuje, nego daruje mir i započinje životni proces.

Suočava se s njihovom ranjenošću i liječi ju, najprije pokazujući probodene ruke i bok, to jest: pokazujući im da njegova ljubav prema njima nije promijenjena. Osim toga, pokazuje da ima u njih povjerenje: „Kao što je Otac poslao mene, i ja šaljem vas.“ Vas, ne druge. Premda ste me ostavili samog, još uvijek vjerujem u vaš odaziv.

Budući da Isus i Otac ljubav žive Duhom Svetim, Osobom koja je vječni Dah, Isus je dahnuo u njih, predajući im dar koji obnavlja lice zemlje, Crkve i društva, dah koji vraća radost, počevši od opraštanja grijeha.

4. Uvijek me iznova zadivi činjenica da apostoli kasnije nisu prešutjeli svoj strah, svoj bijeg, svoju tvrdoglavost i sebičnost, nevjeru; nisu sebe prikazivali onakvima kakvi nisu bili. Ono što je ostalo zapisano u Svetome pismu ne djeluje kao opis njihova junaštva. Zapravo je sačuvan zapis o onome što je Bog, što je Duh učinio po ljudima.

U drugim skupinama i zajednicama, utemeljitelje i vlastite početke redovito se uljepšava; pokazuje se njihova dalekovidnost, mudrost, hrabrost, besprijeckornost... To susrećemo i danas: u svijetu gospodarstva, politike, kulture, znanosti; u nevjerojatno kratkom vremenu nekoga se predstavi iznimno sposobnim, nezamjenjivim, nadnaravno velikim i važnim; uljepšavaju se životopisi, umnažaju zasluge, proširuju dopadljivosti. Doduše, jednakom brzino – čak i brže – iste se osobe mogu naći gurnute u blato bescjenja i nedostojnih uvrjeda.

Kod apostola, tih stupova Crkve, nije tako. Njihova povijest započinje nejasnim privlačnostima, oduševljenjem, zatim razočaranjem, izdajom i – na kraju – radošću. Ostao je razvidan tijek koji se može vidjeti u Isusovu dolasku u tri stupnja: rane – pogled – radost. *Učenici se obradovaše vidjevši Gospodina.* Nerijetko se zaustavimo samo na ranama, na bolima i nepravdama. I poput čavala koji su pribili Isusovo tijelo na križ, nanosimo bol i sebi i ljudima kraj nas.

Gospodin pokazuje rane, njegove i tvoje; rane svijeta, da bismo s pomoću njih vidjeli njegovo lice i ljubav koja je prešla onkraj zla i smrti. Još uvijek vidiš rane, ali prihvati i lice i dah Usksloga. *Obradovaše se učenici vidjevši Gospodina.* Toj početnoj radosti potreban je dar Duha. Samo on raskriljuje vrata i piše povijest u kojoj je istina o čovjeku, o našim slabostima i o čudesnim djelima Duha u Crkvi, počevši od

apostola, jer su oni darovanu im radost posvjedočili u svojoj spremnosti davanja zemaljskoga života za nju.

5. Ta radost i darovi Duha nisu daleko. Bilo bi lijepo da ih danas potražimo u svojim životima. Možda nećete naići na silinu poput vjetra i ognja, ali na čudo nekoga pogleda, zagrljaja, prošaptanih riječi, osjećaja prihvaćanja i praštanja; na čudo ljudi koji su sebe darovali drugima, počevši od nesebičnih roditelja i prijatelja, 'svetaca vaših svakodnevica'; na kapi suza i rosu blagoslova, na potporu i žrtvu, na susrete i nadanja, na umjetnost blizine koja oživljuje i nudi nove poglede, sigurno ćete naići.

Evangelje danas stane u očitovanja Duha i u dvije riječi: *Dođe Isus*. To je sažetak svega Božjeg djelovanja. Večer Uskrsa povezana je s noći Rođenja, ali i s onim susretom u kojem je Marija prihvatile Božji Dah, po kojem se Krist utjelovio.

Razmišljajući danas i o našim zagrebačkim Kamenitim vratima: ona su životna slika prolaza kroz tamu u kojoj susrećemo dar Duha. Pasha/Vazam znači Prjelazak. U susretu s Kristom, koji je došao po Mariji, život se otvara svjetlu. Duh Sveti izgrađuje Crkvu, nas koji smo Kristovo tijelo, vidljivost Krista u svijetu. Duh u nama utjelovljuje Božju Riječ. Bog govori tvojim riječima, plače tvojim suzama, vraća osmijeh u tvoje i tuđe boli...

Svemu tomu prethodi euharistijsko slavlje u kojem Duh preobražava kruh i vino, u kojem preobražava nas – to je euharistija – da bismo bili „vječnim darom Gospodinu“.

Amen.